

PedaForum 2016, Jyväskylä 17.–18.8.2016

FT, yliopistonlehtori Satu Tuomainen

Itä-Suomen yliopisto

Englanniksi opettamisen ihanuus ja kamaluus

Yliopiston opetushenkilöstön kokemat mahdollisuudet ja haasteet englanniksi opettamisessa

Sisältö

1. Taustaa
2. Englanniksi opettaminen yliopistoissa
3. Halutaanko yliopistoissa opettaa englanniksi?
4. Englanniksi opettamisen haasteita
5. Tarvitaanko opettamiseen täydellistä englantia?
6. Tukea englanniksi opettamiseen -kurssi
7. Alkutilanne
8. Yksilötapaamiset
9. Kokemukset kurssin jälkeen
10. Yhteenveto

1. Taustaa

- Englannin kielen yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopiston kielikeskuksessa vuodesta 2002
- FM JY 2000, FT UEF 2015
- Tutkintoihin kuuluvia erityisalojen englannin kieli- ja viestintäopintoja eri koulutusohjelmille (392 t / v)
- Tutkimusintresseinä non-formaali ja informaali kieltenoppiminen, AHOT, erityisalojen englanti, verkko- ja monimuoto-opetus
- Keväällä 2016 henkilöstökurssi *Tukea englanniksi opettamiseen*

2. Englanniksi opettaminen yliopistoissa

- Euroopan yliopistoissa englanniksi opettamisella pitkä historia
 - Englannin valta-asema tieteen kielenä
 - Ulkomaalaiset luennoitsijat, kansainväliset opiskelijat
 - Yliopistojen globalisaatio ja kansainvälistyminen
 - Eurooppalainen korkeakoulutusalue EHEA
 - Kansalliset ja korkeakouluja koskevat kielipolitiikat sekä yliopistojen omat linjaukset

Fortanet-Gómez, 2013; Hultgren, Jensen & Dimova, 2015

2. Englanniksi opettaminen yliopistoissa

Samalla ilmiöllä monta nimeä

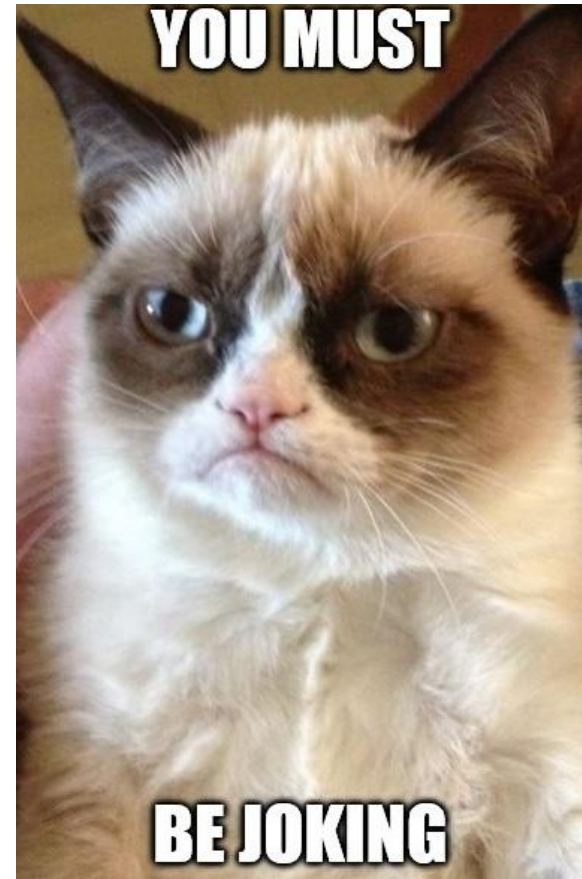
Teaching academic content in English (TACE)

Teaching through English (TTE)

Content and language integrated learning (CLIL)

English-medium instruction (EMI)

3. Halutaanko yliopistoissa opettaa englanniksi?

4. Englanniksi opettamisen haasteita

- Opettajien odotetaan olevan sekä alansa asiantuntijoita että sujuvia alakohtaisen englannin viestijöitä
- Sekä opettajan että opiskelijoiden englannin tason tulisi kohdata, jotta merkityksellistä oppimista voi tapahtua

A: sujuva opettaja + sujuvat opiskelijat → success

B: sujuva opettaja + rajalliset opiskelijat → challenges

C: rajallinen opettaja + rajalliset opiskelijat → frustration

D: rajallinen opettaja + sujuvat opiskelijat → stress

5. Tarvitaanko opettamiseen täydellistä englantia?

- Englannin rooli lingua francana
 - Englanti viestinnän yleiskielenä ympäri maailmaa, kaikki aksentit sallittuja
- Suomalaisten odotukset omasta kielitaidosta usein vaativia ja kriittisiä
 - Suullinen taito usein suurin huolenaihe
- Lehtonen, Lönnfors & Virkkunen-Fullenwider (2003)
 - HY:n opetushenkilöstö kaipasi eniten tukea suulliseen tuottamiseen, keskustelutaitoihin, luentojen ja seminaarien valmistamiseen, kulttuuritietoisuuteen ja kirjoittamiseen

6. Tukea englanniksi opettamiseen -kurssi

- Henkilöstökurssi Itä-Suomen yliopiston opetushenkilöstölle keväällä 2016, 2 op
 - 12 tuntia yhteisiä tapaamisia + jokaiselle yksilötapaaminen
 - Osallistujia 9 (naisia 7, miehiä 2)
 - Eri tiedekunnista, terveystieteistä vahvin edustus
 - Ikärakenne 34 – 56 vuotta
 - Kokemus UEF:ssa (ja edeltäjissä) 1,5 – 15 vuotta
 - 1 opetti jo kurssin aikana englanniksi, 8 ei

6. Tukea englanniksi opettamiseen -kurssi

- Kurssin aloitus alku- ja tarveanalyysillä
 - Ensisijaiset huolenaiheet englanniksi opettamisessa
 - Ensisijaiset tavoitteet englannin kielen kehittämisessä
 - Kurssikohtaiset toivomukset, omat tavoitteet
- Yhteiset kerrat 6 x 2 t
 - Sanasto-, kieli- ja kulttuuriharjoituksia, keskustelua, kielen harjoittelua omista tarpeista, pedagogista pohdintaa
- Räätelöity yksilötapaaminen jokaisen kanssa 1-2 t
- Kurssin päätös itsearviointilla ja -analyysillä

7. Alkutilanne

Tulevat opetustilanteet

- Luennot
- Moodle-opetus
- Kliinisten taitojen opetus
- Esitykset ulkomaalaisille vieraille
- Jatko-opiskelijoiden tuutorointi

Huolenaiheet ja tavoitteet

- Kielen sujuvuus ja selkeys
- Oikea kielioppi opetuskalvoissa ja teksteissä
- Kohteliaisuusfraasien oikea käyttö
- Sanasto ja sen korrekti ääntäminen
- Itsevarmuus

8. Yksilötapaamiset

- Moodle-kurssin ohjeistuksen tarkastus
- Opetusnäyte ja palaute
- Esimerkkiluento ja palaute
- Verkkokurssiin liittyvä demoluento ja palaute
- Artikkelitekstin käsittely
- Keskustelu englannin kielestä ja kielen tulevasta kehittämisestä

9. Kokemukset kurssin jälkeen

- Kurssi koettiin hyödylliseksi ja omat tavoitteet toteutuivat lähes kaikilla
- Osallistujien lähtötaso vaihteli voimakkaasti ® haasteita yhteisille kerroille
- Yksilötapaaminen ja siinä saatu palaute sekä aktivoivat keskustelut parasta antia

10. Yhteenveto

- Opettajilla huolta sujuvasta ja selkeästä englannin kielestä opetustilanteissa
- Huolta myös opiskelijoiden alakohtaisesta kielitaidosta
- Halu käyttää tarkkaa ja oikein äännettyä sanastoa
- Pienryhmässä ja räätälöidysti toteutetulla tukikurssilla voidaan rohkaista ja valmistaa opetushenkilöä englanniksi opettamiseen
- Yksilötapaamiset ja niissä saatu palaute tärkeää

Lähteet

Doiz, A., Lasagabaster, D. & Sierra, J. M. (2013) (toim.) *English-Medium Instruction at Universities: Global Challenges*. Bristol: Multilingual Matters.

Fortanet-Gómez, I. (2013). *CLIL in Higher Education: Towards a Multilingual Language Policy*. Bristol: Multilingual Matters.

Grandinetti, M., Langellotti, M. & Ting, Y. L. T. (2013). How CLIL can provide a pragmatic means to renovate science education – even in a sub-optimally bilingual context. *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 16(3), 354–374.

Hultgren, A. K., Jensen, C. & Dimova, S. (2015). *English-medium instruction in European higher education: From the north to the south*. Teoksessa S. Dimova, A. K. Hultgren & C. Jensen (toim.) *English-medium instruction in European higher education*. Berlin: De Gruyter Mouton, 1–15.

Lehtonen, T., Lönnfors, P. & Virkkunen-Fullenwider, A. (2003). *Teaching through English: A university case study*. Teoksessa C. van Leeuwen & R. Wilkinson (toim.) *Multilingual Approaches to University Education: Challenges and Practices*. Nijmegen: Valkhof Pers., 103–118.

yliopistot
englanti
opetus
kieli
tutki